

Les multisales hi són per quedar-se

Aquest any ja fa quatre dècades que es va obrir el primer multicinema de les comarques gironines, els Cinemes Catalunya. Però l'arribada del model de multisales tal com el coneixem avui dia no es va produir fins a la irrupció dels cinemes Lauren, al final de 1997. Des de llavors han desaparegut els grans cinemes d'una sola pantalla i s'han consolidat els anomenats *multiplex*, cinemes de deu pantalles o més que solen estar situats en un complex amb altres serveis, com ara establiments de crispetes, llaminadures i restauració.

Text > MANEL MIR, periodista

Segurament hi ha persones de certa edat que encara veuen les multisales com un fenomen relativament recent, amb una barreja de nostàlgia i resignació. Però hi ha un fet que ens retorna de cop a aquesta realitat no tan nova, i és que aquest any 2018 ja es compleixen quaranta anys de l'obertura de les primeres multisales de Girona, els ja desapareguts Cinemes Catalunya. L'empresari Narcís Agustí, que llavors regentava el Teatre Ultonia, les va obrir el 3 de juny de 1978 amb l'estrena de la primera entrega de *La guerra de les galàxies*, a la sala 1, i *El cuirassat Potemkin*, a la sala 2. Situated al carrer d'Emili Grahit de Girona, les dues sales dels Cinemes Catalunya van marcar tota una època i van ser un primer símptoma de modernització en la manera d'entendre el negoci de l'exhibició cinematogràfica a la ciutat.

Els Cinemes Catalunya van ser els primers de Girona a estrenar les pel·lícules en divendres, en una època en què els canvis de cartelleres es feien els dilluns. Les parets del vestíbul eren cobertes per uns grans murals, realitzats per Lluís Bosch Martí i Bep Marquès (Grup Praxis 75), on es reflectia tota la història del setè art des dels seus inicis amb Lumière. Les dues sales, amb 440 i 340 butaques, respectivament, eren d'una gran austeritat pel que fa al disseny: pantalla, altaveus, llums i butaques; res més que el que era estrictament necessari. Quatre anys més tard, a l'octubre de 1982, la primera multisala gironina s'ampliava amb una tercera

>> Els Odeón Multicines, es troben a l'Espai Gironès de Salt. (Autoria: CLAUDI VALENTI)

pantalla. Situat a la travessia de la Creu, el Catalunya 3 era un cinema de només 120 butaques que naixia amb la voluntat d'oferir cinema de qualitat i que projectava les pel·lícules sobre una paret blanca corba. Es va inaugurar amb la preestrena de *Missing*, de Costa-Gavras, i tot sovint va oferir pel·lícules en versió original, cicles, cinefòrums, reposicions de clàssics i la Setmana de la Crítica, amb títols escollits pel Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona.

Un model europeu

Amb l'arribada de les multisales, Girona es va afegir a un model d'exhibició cinematogràfica que ja existia des de feia temps a diversos països europeus. A partir d'aquí es va anar consolidant la

implantació de les sessions d'una sola pel·lícula en detriment dels programes dobles i de les sessions contínues en què un públic eminentment familiar podia passar-se tota una tarda tancat a la sala de cinema veient les pel·lícules més d'una vegada. De fet, les sessions d'una sola pel·lícula ja havien arribat per quedar-se amb la remodelació del Cinema Modern, que l'any 1976 es va reconvertir en sala *especial*, qualificatiu que també havia adoptat el cinema Orient, abans d'art i assaig.

El Modern seria precisament la segona multisala de Girona amb l'obertura de la sala B al pis superior, on actualment hi ha el Cinema Truffaut. Tot just havia passat un any des de la irrupció dels Cinemes Catalunya quan el Mo-

OCINE

>> Una parella a l'entrada dels Ocine de Girona. (Autoria: CLAUDI VALENTÍ)

dern B va obrir les seves portes amb l'estrena de *Companys, procés a Catalunya*, al juny de 1979. És clar que hi va haver un parèntesi de dos anys i mig, des del juny de 1984, en què aquesta sala de 200 butaques es va *independitzar* per convertir-se en la sala X de Girona, fins que al gener de 1987 va recuperar la seva condició de sala B dels cinemes Modern.

La primera fase d'implantació de multi-sales a Girona es va completar al desembre de 1982 amb la inauguració dels cinemes ABC Plaça, a la plaça de Jordi de Sant Jordi, a càrrec de la mateixa societat que gestionava els cinemes Modern, formada per la família Gratacós i els germans Gubau. La nova multisala va néixer amb la intenció d'ampliar el circuit cinematogràfic iniciat amb la remodelació del Modern i de donar sortida a tot el material que oferien les distribuïdores. La sala A estava dedicada a les estrenes més comercials, les quals podien passar a la sala C en les setmanes successives, mentre que la sala B acollia un cinema més minoritari, com ho era el que es projectava en versió original.

La febre dels multicines

A partir d'aquí Girona es va convertir en una capital cinematogràfica que en quatre anys havia doblat el nombre de sales i on era freqüent veure com directores i actors del cinema català i espanyol hi acudien a presentar les seves pel·lícules. Però el primer símptoma

de la febre per les multisales tal com la coneixem avui dia va començar quan l'empresari Antoni Llorens va instal·lar els multicinemes Lauren Girona al polígon industrial Mas Xirgu, al desembre de 1997, quinze anys després de l'obertura dels ABC Plaça. Els Lauren van irrompre com els cinemes amb els últims avenços tecnològics i van propiciar que a partir de llavors Girona tingués nou sales de projecció més, amb capacitat per a 2.360 persones. Dos anys i mig més tard, també van obrir a Blanes els Lauren Costa Brava, coincidint amb el tancament del cinema Maryan.

En el seu moment, la irrupció dels Lauren va generar preocupació als exhibidors gironins per la competència que els suposava, però alhora va iniciar una tendència que va anar evolucionant i que es va consolidar. Els Lauren van ser la primera mostra del model de multisales al qual ens hem acostumat avui dia: l'anomenat *multiplex*. Es tracta de multicinemes que solen estar situats en un complex amb altres serveis, com ara establiments de restauració, botigues de llaminadures i crispetes, etc.

Mentre la novetat dels Lauren acaparava tota l'atenció, els responsables de l'Albèniz, Xavier i Ramon Regàs, ja treballaven per convertir aquest cinema en la següent multisala de Girona. Per això van enderrocar completament el vell teatre i en el mateix lloc hi van construir un edifici de tres plantes on es van ubicar les deu sales del nou com-

plex. En aquell moment, la desaparició de l'antiga entrada enjardinada va suposar un canvi important en la fesomia de la plaça de la Independència, a banda del fet que l'entrada es va situar al carrer de Jeroni Real de Fontclara. Amb la desaparició dels cinemes Coliseo i Gran Via, els Cinemes Albèniz van ser els únics que es van mantenir al centre de la ciutat de Girona. Es van inaugurar a l'octubre de 1998, i dos anys més tard els seus propietaris van adquirir els cinemes ABC de la plaça de Jordi de Sant Jordi, que van ser remodelats i van passar a anomenar-se Albèniz Plaça.

Tot això passava quan ja havien transcorregut vint anys des de l'obertura dels Cinemes Catalunya, de manera que els seus propietaris també van agafar el tren de la modernització. I ho van fer tancant la primera multisala gironina (també l'entrançable Ultònia, que havia ofert les primeres projeccions l'any 1946) per construir un nou complex d'onze sales, els Cines Oscar, a la zona de Sant Ponç. Es van obrir el 6 de desembre del 2000 i, entre les seves grans novetats, hi havia les sales amb les butaques disposades en graderia, l'ampli aparcament exterior i gratuït i els accessos automatitzats. El grup Oscar, amb Narcís Agustí i el seu fill Jordi com a caps visibles, ja s'havia expandit més enllà de les comarques gironines i també a altres punts de l'Estat. Actualment té més d'un centenar de pantalles entre l'Estat espanyol i França.

La cursa tecnològica

Val a dir que aquest afany de no quedar-se enrere pel que fa als darrers avenços tecnològics de cada moment era comú en les dues grans empreses d'exhibició gironines que hi havia llavors. Es tracta d'una competència sana de la qual, en última instància, sempre s'ha beneficiat l'espectador, com ha de ser. Una gran novetat dels últims anys va ser l'arribada del cinema en 3D digital, que en el cas dels Cines Oscar es va produir a l'abril del 2009 i va anar acompanyada d'un canvi de nom del complex, que va passar a ser l'actual Ocine. L'estiu d'aquell mateix any, el 3D digital arribà igualment als Albèniz Plaça i també als Ocine de Platja d'Aro i als Cinemes Roses.

Però el que s'ha conegut com la *bogeria de les multisales* no es va acabar amb els Ocine. Quan es va aixecar a Salt el gran centre comercial Espai Gironès, el 24 de maig de 2005, ja es va dir que un dels seus equipaments estrella seria un nou complex cinematogràfic. Així va ser com, enmig de la gran expectació creada, es va obrir el Cinebox al setembre del mateix any, amb una festa d'inauguració que va tenir l'actriu Àngela Molina com a convidada de luxe.

Des de llavors, els multicinemes de Salt han ofert projeccions amb els ma-

S'ha creat una competència sana de la qual, en última instància, sempre s'ha beneficiat l'espectador

teixos avenços tecnològics que la resta i de manera ininterrompuda, si bé l'equipament ha passat per tres empreses diferents, totes de fora de Catalunya. Quan es va instal·lar a Salt, la cadena Cinebox era propietat de la promotora madrilenya de centres comercials i d'oci GMR. A l'estiu de 2006, el grup valencià Ábaco va adquirir les 294 sales d'exhibició de GMR i va passar a gestionar-les sense modificar-ne el nom original. L'operació no va resultar tan profitosa com s'esperava, ja que per a Ábaco Cine va suposar haver d'assumir l'enorme deute que arrossegava Cinebox. Va ser a mitjan desembre de 2012 que es va visibilitzar el pas del complex saltenc a l'empresa sevillana Odeon Multicines, fet que comportà una sèrie de millores progressives. La més cridanera va ser la

instal·lació, a finals del 2015, del sistema làser 3D 4K i del so Dolby Atmos, amb motiu de l'estrena de *Star Wars: El despertar de la força*.

Les multisales de cinema són a casa nostra per quedar-s'hi. Les quatre dècades transcorregudes des de l'estrena dels Cinemes Catalunya han comportat infinitat de canvis tecnològics però també en els costums del consumidor. De fet, els joves que majoritàriament omplen les sales dels complexos cinematogràfics ja van néixer amb aquest model implantat. De segur que els sona ben estrany quan els expliquem que en temps passats es podien veure dues pel·lícules al preu d'una entrada, sense que et fessin fora de la sala quan tot just començaven els crèdits finals.

Els joves que majoritàriament omplen els complexos de sales ja van néixer amb aquest model implantat

>> Un enorme cartell cinematogràfic presideix l'entrada als Odeón. (Autoria: CLAUDI VALENTÍ)

